

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500 —; pentru particulari Lei 400 —; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300 —. În străinătate Lei 800 —. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6 —

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Reglementarea comerțului de bancă. — Maximalizarea dobânzilor. — Bursa. — Cronica asigurărilor — Agricultură. — *Cronică:* Banca Națională a României. Cassa generală de păstrare din Sibiu. Institutele de bani din Iugoslavia. Construirea unei mari centrale electrice în Banat. Bugetul orașului Sibiu. Societățile pe acțiuni în 1927. Etalonul oficial al bănelor de emisiune. — Posta Redacției. — Invitare la abonament și rugare. — Publicațiuni.

Reglementarea comerțului de bancă.

Cunoscutul anteproiect de lege pentru reglementarea comerțului de bancă a ridicat în țară întreaga valuri mari de neliniște, nemulțămiri și critici. El a fost comentat și combătut aproape de întreaga pressă. Nu au lipsit, firește, în ziarele pronunțat de partid, opoziționale, grave acuze, la adresa guvernului și a partidului dela putere, învinuindu-le de anticonstituționalism, de noi tentative de „acaparare” a puterii, de „subjugare” a băncilor etc.

S'au putut însă ceți și critici obiective, cu omiterea laturei politice, care, durere, prea adeseori primează la noi în țară și acolo unde nu are loc.

Nu numai cercurile direct interesate și organizațiile lor profesionale, ci și întreaga pressă ajung în concluziile lor, unanim, la constatarea, făcută și de noi în numărul nostru trecut, că anteproiectul este o lucrare neserioasă și dispozițiile lui oneroase și neaplicabile în viața practică.

Alarma generală, ce a produs acest anteproiect, alarmă, deplin justificată, însă credem, că se va potoli, îndată ce se va cunoaște pretutindenea punctul de vedere al guvernului în această chestiune.

lată cum se declară guvernul asupra Ante-

proiectului într'un comunicat, apărut la finele săptămânii trecute în ziare:

„Zilele trecute, s'a publicat un anteproiect de lege, prin care se prevedeau noi norme de înființare și de funcționare a instituțiilor bancare în România.

S'a pretins că acest proiect ar fi rezultatul consfăturii membrilor asociației băncilor și că va fi supus, împreună cu observațiile și comentariile marilor bănci, guvernului, care îl va examina și, după ce-i va aduce modificările, pe care le va socoti de cuviință, îl va adopta și supune Parlamentului.

În realitate, acest anteproiect este rezultatul ambiției de legiuitor a unui june economist și nu e rezultatul consfăturii și discuțiilor Asociației băncilor. Asociația a schimbat păreri, cari nu s'au cristalizat într'un proiect, ci în simple desiderate.

Guvernul, ca și publicul interesat, a rămas surprins de proiectul publicat, de care n'a avut cunoștință.

Se confirmă deci, ceea ce am susținut și noi. Anteproiectul, ce ne preocupă, nu este rezultatul consfăturii și discuțiilor Asociației Băncilor Române, nici nu a fost sugestionat de guvern, ci o lucrare a unui particular, prezentată, însă publicului cu aparențe de oficialitate. Guvernul se lapdă de el.

Așadară un epizod trecător și fără alte consecințe decât marea valvă, ce a produs în țară întreagă și mica neplăcere pentru autor.

Chestiunea reglementării comerțului de bancă este însă pusă în discuțiune publică și probabil formează obiect de preocupățiune și în sinul guvernului.

Stadiul în care a ajuns aceasta afacere socotim, că face de prisos, să mai comentăm singuraticile articole ale anteproiectului cu pricina: Vom face-o aceasta, în cea mai largă măsură,

atunci, când vom avea înaintea-ne un proiect de lege al guvernului.

Totuși credem, că nu va fi inutil, să ne fixăm de pe acum, în liniamente generale, părerea asupra reglementării comerțului de bancă, a căreia utilitate și necesitate, repetăm, o recunoaștem. O vom face, fără însă a prejudicia părerii asociațiunii „Solidaritatea“, reprezentanta oficială a băncilor noastre, care are în chestiunea aceasta ultimul cuvânt.

După părerea noastră reglementarea comerțului de bancă, fie printr'o lege specială, fie în cadrele codului de comerț, trebuie să se restrângă: la măsuri generale de control asupra băncilor, la precizarea responsabilității băncilor, respective a conducătorilor lor în cazuri de fraude și de administrație ușuratică; la protejarea și lărgirea drepturilor acționarilor, la garantarea deponenților și a altor creditori și la limitarea activității băncilor la afaceri pur bancare. Băncile să fie puse sub controlul și supraveghierea permanentă a organizațiilor profesionale de control existente în țară și cari vor mai lua ființă, pe regiuni, și cărora să fie obligate prin lege a aparține, ca membre, toate întreprinderile bancare. Aceste asociații de control prin organele lor, cunoscătoare de împrejurări și oameni, vor fi în situație să exercite cel mai eficace control în toate direcțiile și să dea o îndrumare sănătoasă comerțului de bancă.

Prin federalizarea tuturor acestor asociațiuni de control regionale, în Asociațiunea Băncilor Române, se va putea crea forul suprem de control și de îndrumare unitară a activității singuraticelor organizații de control regionale și prin aceasta a activității bancare.

Controlul obligator, instituit prin lege și exercitat atât în ce privește administrația internă, cât și întreaga activitate a băncilor, prin specialiști experți, secondai și ajutați în îndeplinirea obligațiilor lor și de organele Băncii Naționale, va da cele mai bune rezultate întru ajungerea scopului urmărit.

Să se lase băncilor libertatea de inițiativă și de afaceri. Nici fixarea capitalului minimal și nici limitarea sumei capitalurilor străine, ce pot primi băncile spre păstrare și administrare, nu sunt mijloace eficace pentru înlăturarea neglijenței, a ușurătății și a abuzurilor la bănci.

Aceste rele se pot preveni și înlătură numai printr'un control sever intern și un control și mai sever extern, exercitat asupra activității băncilor, de organe pricepute, experte și investite prin lege cu autoritatea cuvenită.

Maximalizarea dobânzilor.

În Nr. 1 al Revistei din an. c. ne-am ocupat deja de intervenția Băncii Naționale de a reduce etalonul dobânzilor și de circulara ce a dat în acest scop și care a stârnit discuțiuni vii în toate cercurile interesate. Guvernatorul B. N. Dl. Burileanu s'a simțit obligat de a da unele lămuriri, în care scop a convocat la D-sa reprezentanții Presei.

Măsurile preconizate de dl guvernator, pentru scăderea dobânzilor sunt: sporirea reescontului băncilor particulare, anunțând de pe acum că reescontul se va mări în decursul anului curent cu 4 miliarde, — se vor lua măsuri din partea B. N. ca băncile particulare să-și poată folosi și încassoul pentru acordarea creditelor, — și în urmă se vor lua sancțiuni contra „abuzului“ băncilor, de a percepe dobânzi exagerate. Să analizăm toate trei măsurile.

Sporirea creditelor este unicul mijloc eficace de a reduce dobânzile și desigur sporul reescontului cu 4 miliarde va avea efect salutar mai ales că se promite o altă repartizare, mai justă, de-cât cea de până acum. Se promite că se vor avea în vedere nevoile provinciilor alipite, care până acum au fost cam neglijate. Este de obște cunoscut că din 10 miliarde, cât a fost reescontul B. N. numai 1 și $\frac{1}{2}$ miliard a fost destinat provinciilor alipite cu toată industria dezvoltată a Ardealului.

Dar sporul de 4 miliarde tot nu este suficient, este numai un paliativ. Atât cât volumul circulației fiduciare este oprit la suma arbitrară de 21 miliarde, care nu acopere nevoile economiei naționale, nu poate fi vorba de reducerea crizei de numerar, respective de o reducere considerabilă a dobânzilor. Într'adevăr cele 14 miliarde cât ar face reescontul B. N. R. în 1928 fac în Lei aur abea suma de Lei 450 milioane, ori înainte de război cam tot atâta a fost reescontul României mici, deci evident este insuficient.

Asfel creditul este alimentat în cea mai mare parte de depozitele bancare. Ori atât timp cât B. N. nu este în posibilitate ca să alimenteze în mod suficient creditul băncilor, ca aceste să se poată dispensa de depozite, nu se va putea reduce dobânzile cu mult. — Adevărat că B. N. promite că va mări reescontul băncilor, pentru depozitele ce se vor retrage din cauza reducerii dobânzilor, însă aceasta intervenție a Băncii N. are o limită: plafonul intangibil al emisiunii.

A doua măsură este punerea în circulație și fructificarea încassoului băncilor particulare, imobilizat pentru asigurarea depozitelor. Atât timp cât băncile nu se vor putea dispensa de depozite acest mijloc nu se poate lua în considerare.

A treia măsură: sancțiunile. — Este caracteristic pentru guvernarea noastră că orice problemă economică sau socială, o rezolvă prin dispoziții polițienești, respective prin legi. După război, din cauza crizei economice nu s'a mai construit, s'a ivit criza de locuință, un fenomen general în toate țările foste beligerante inclusiv Anglia. — La noi se mențin rezizțiile cu tot cortegiul de abuzuri și se prelungesc contractele

de chirie pe lângă o chirie devizorie, de construit însă nu s'a construit aproape nimic.

S'a iuit scumpetea excesivă din motive pur economice. Specula comercianților nesătuli este cauza, deci se face legea speculei. Scumpetea pe lângă toată șicanarea comercianților n'a mai conținut.

Dobânzile mari sunt consecința elementului „abuz“ a băncilor și nu „vechia melodie“ a legii cererii și ofertei, așa afirmă dl guvernator. Deci băncilor recalcitrante vom aplica sancțiuni.

Natural, deocamdată nu se amintește de vr'o sancțiune legală ce se va legiferă de acum înainte, ci de retragerea reescontului dela băncile cari nu se supun hotărîrii B. N. Se uită însă un lucru, că în urma repartizării inechitabile a reescontului, cele mai multe bănci particulare se pot privă de reescontul B. N. alimentând creditele solicitate din depozitele ce le au.

De altcum dobânzile sunt în scădere și fără amenințarea B. N., deoarece s'a constatat că băncile nu supoartă interese exagerate după depuneri. Anul trecut au fost bănci serioase cari au dat 18 și chiar 20% după depuneri, ceea ce, dacă se continuă, putea deveni fatal nu numai pentru producători ci și pentru bănci. Dobânzile scad, pentru că astăzi băncile nu-și pot plăsa banii, din lipsă de debitori serioși și cu garanții reale.

Nu „abuzul“ băncilor au urecat dobânzile. Pentru bănci ar fi foarte bine dacă s'ar reveni la normal. Și dobânda de 18%, 15% este mare, uzurară chiar. Noi am dori să putem reveni, la dobânda de 8%, să se mărească volumul afacerilor, să avem plasamente bune. Aceasta este idealul băncilor și nu dobânzi uzurare.

Problema dobânzilor este una dintre consecințele crizei economice generale. Deci nu se poate rezolvă independent de celelalte probleme ivite în urma crizei de după război. De sigur mărirea reescontului este ceva, dar nu-i tot. Să se fortifice producția națională anemiata complet, contractând împrumutul extern și efectuând stabilizarea monedei, dărâmând plafonul, atunci dobânzile vor scădea în mod simțitor independent de ordonanțele băncii noastre de emisiune.

Suntem convinși, că anul 1928 va rezolvă, dacă nici nu în întregime, dar în mare parte aceste chestiuni, ceea ce o dorim cu toată sinceritatea.

Bursa.

Bursele își trag obârșia din târguri. În urma transformărilor prin cari au trecut în decursul timpurilor, transformări influențate de nevoile și spiritul ce a dominat piețele lor, ele se deosebesc azi mult de târgurile propriu zise.

În acestea se duc tot felul de mărfuri. Cumpărătorii și le aleg, le plătesc și le ridică. Da să zică transacțiunea se încheie și se și tranșează pe loc.

În burse se negociază numai mărfuri cu o căutare generală, de durabilitate și cu proprietăți și calități determinabile ușor și precis. Negocierea

se face fără a se vedea marfa. Deci în bursă se încheie numai transacțiunea dintre cumpărător și vânzător, iar lichidarea operațiunii se face în afară de bursă, de anumite organe instituite spre acest scop.

Acestea sunt deosebirile dintre târgurile propriu zise și buse.

Rolul burselor este de a adună toate ofertele și cererile din anumite mărfuri la un loc și timp anumit. Prin măsurarea ofertei cu cererea în bursă se realizează prețuri adevărate, corăspunzând situației reale a timpului, cari apoi se publică în cercuri cât mai largi.

În urma caracterului lor, bursele negociază nu numai transacțiuni lichidabile cassa (adecă îndată) ci și pe termen. (Acestea din urmă s'au interzis în bursele române la începutul războiului, nereluându-se încă). Afacerile pe termen au importanță mare asupra formării prețurilor viitoare. Astfel d. e. având la bursă o afacere pe termen și survenind schimbări între cursurile acesteia și ale pieței, se fac operațiuni intermediare, cari au ca urmare calmarea tendințelor prea pronunțate în sus sau în jos și oprese diferențierile prea mari dintre cursuri.

Dar publicarea cursurilor are o latură și mai importantă și anume: nivelarea prețurilor dintre diferitele pieți ale aceleiași țări și piețele din străinătate.

Această nivelare se face prin operațiunile de arbitraj, adecă cumpărarea sau plasarea unor anumite mărfuri pe acele piețe, unde prețurile lor sunt mai avantajoase.

Rezumând cele de mai sus, vedem că obiectul burselor este negocierea mărfurilor cu căutare generală, iar rostul lor este stabilirea și nivelarea prețului acestora.

Dat fiind, că negocierea se face fără a avea pe loc marfa, sau mai bine zis fără a avea nevoie de marfă, firile speculative găsesc în bursă un teren larg de activitate.

Pentru înfrânarea speculei s'a căutat să se dea bursei o reglementare corăspunzătoare. Se deosebesc două curente în organizația burselor și anume:

1. Corporație autonomă prin formarea de sindicate profesionale, în cari toți membrii sunt solidari responsabili, d. e. Anglia, Franța.

2. Corporație sub directul control al statului având:

a) Administrație autonomă d. e. Germania și fosta Austro-Ungarie și

b) Administrată de Camerele de Comerț, d. e. la noi.

Corporațiile bursei se compun din membrii cunoscuți și acreditați pe piață, iar negocierea

în bursă se face numai de către aceștia și agenții oficiali numiți de Minister sau recunoscuți de corporația bursei.

Conducerea administrativă a bursei pune la îndemâna târgurilor toate aranjamentele necesare, îngrijește prin organele sale ca negocierile să decurgă în ordine și în mod cinstit, paralel cu efectuarea încheierilor înregistrează cursurile acestora, dându-le publicității într-o măsură largă.

Îngrijește de lichidarea promptă și ușoară a operațiunilor încheiate în bursă, fixând pentru acestea uzanțele și normele necesare.

Pentru aplanarea pricinilor ivite din afaceri de bursă, pune la dispoziția celor interesați posibilități ușoare și rezezi de judecare: Camerele arbitrale.

Bursele se împart în mai multe categorii și anume:

1. Burse de valori: acțiuni, efecte și devize în capitalele și centrele mari economice a țărilor.

2. Burse de mărfuri: cereale, semințe, nuci, alune, păstăioase, cartofi, ceapă, uleiuri vegetale și minerale, spirit, zahăr, cafea, prune uscate, miere, ouă, vin, cacao, orez, coloniale, untură, slănină, bumbac, lână, lemne, fân, minereuri, cărbuni, aramă, fer brut etc., după bogăția în aceste materiale a ținutului, în care se află bursa.

3. Bursa de asigurări maritime și închirieri de vase plufitoare în porturile cu circulație comercială estinsă.

Fiind conduse de principalii factori ai economiei naționale și concentrând în ele principalele valori ale acesteia, funcționarea normală a bursei reoglindește situația reală a timpului pe care-l reprezintă. „Bursa“ este seismograful sensibil, care în urma puterii sale sugestive-speculative, resimte înainte oscilațiunile vieții economice.

Remizier.

Cronica asigurărilor..

— Chestiuni doctrinare —

Clasificarea riscurilor de grindină.

Toate riscurile asigurabile se caracterizează prin susceptibilitatea de a fi *gradata* după gravitatea sau probabilitatea sintstrului, prin o clasificare dedusă din diverse elemente de judecată, ordonate după legi date fie prin statistică, pe cale empirică, fie prin științe pozitive, generale și speciale.

Unele riscuri se pot clasifica mai ușor, altele mai greu. Între aceste din urmă, la culmea tuturor dificultăților se găsesc riscurile asigurărilor de grindină.

De fapt, până când la asigurările de incendiu riscurile se pot aprecia și din punct de vedere subiectiv și obiectiv cu aproximație destul de utilă și utilizabilă, deși nu totdeauna satisfăcătoare; până când riscul asigurărilor de viață se bucură

de o clasificare vecină cu preciziunea științifică ireproșabilă; până când la toate riscurile celelalte se găsește criteriul acceptabile și potrivit de a servi drept bază de clasificare, singure numai asigurările de grindină fac o excepție păgubitoare atât pentru publicul asigurat cât și pentru asigurători.

În această ramură de asigurare se întâlnesc obstacole multe și variate, chiar necunoscute în celelalte ramuri.

Obiectele asigurării, cerealele recoltabile, nu se pot determina cu precizie în momentul încheierii contractului de asigurare. Când cerealele sunt abia la începutul formațiunii cotorului, cine ar putea preciza cantitatea și calitatea recoltei faptice? Culturile sunt expuse la o serie întreagă de riscuri neasigurabile în tot timpul ce trece dela încolțire, până la seceriș, adică dela facerea contractului de asigurare, până la... plata primei, care este stabilită anterior, dar cu plata ulterioară!

Unitatea solului și a atmosferei, temperatura, vânturile, ploile, înghețul, morburile plantelor, fie de caracter epidemic, fie și numai endemice, plaga insectelor și a altor inamici din regnul animal, toate acestea și altele se adaugă numai spre a forma o armată teribilă de dușmani ai plugarului, care totuși mai are o speranță rezervată pentru seceriș, pentru recoltă.

Dacă în afară de toate acestea și mai înainte de orice luptă a agricultorilor cu numiții inamici se cere totuși o precizare cantitativă și calitativă prealabilă a recoltei asigurate, cine se va mulțumi cu o astfel de precizie și cine va fi în drept oare să facă anumite calculații fixe?

Or, dacă obiectul asigurat nu se poate determina cu precizie la încheierea contractului de grindină, atunci baza asigurării de grindină este numai o presupțiune, despre care nu s'ar putea afirma dinainte, nici cel puțin atât, că ar fi optimistă și nici pesimistă. Baza asigurării de grindină este deci o simplă incertitudine atât în ce privește cantitatea, cât și calitatea obiectului asigurat, ea este o valoare operativă, ce e drept, dar totuși o valoare inexistentă la facerea contractului. Este o excepție dela principiile depuse în Legea Comercială.

Această valoare incertă, declarată la contract în baza unor presupțiuni formate din dorințe și speranțe subiective, se asigură contra unor sinistre, a căror incertitudine se compune dintr'o altă serie de cauze absolut independente de voința omului.

Incertitudine de o parte, incertitudine și de cealaltă parte.

Între astfel de împrejurări, ce clasificare pot face societățile de asigurare, care operează cu prime fixe? Acest moment este singura rază de siguranță și de precizie pe terenul unui întreg domeniu de incertitudine.

Singure numai societățile de asigurare cu prime fixe urmăresc, cu tenacitate admirabilă, idealul unei precizii pe acest teren întunecat.

An de an, acești apărători ai economiei naționale sunt nevoiți să constate, că stăruința lor de a lucra cu prime fixe și determinate dinainte, se plătește cu sume importante, jertfite la întâm-

plare, fiindcă insuficiența primelor se constată aproape fie-care an.

Și dacă primele percepute de asigurători sunt insuficiente, cu cât mai mare poate fi decepția reasigurătorilor chemați în ajutorul asigurătorilor direcți, cei dintâi fiind nevoiți a se mulțumi cu prime și mai reduse decât cei din urmă?

O ieșire, o scăpare din acest impas s'ar putea imagina pe două căi: ori că societățile abandonează principiul tarificațiunei cu prime fixe, ori, dacă nu, atunci ele vor trebui să procedeze la o revizuire radicală a clasificării riscurilor de grindină.

Până acum gradațiunea riscurilor s'a făcut aproape numai în baza experiențelor speciale și particulare ale societăților, trecând an de an localitățile bătute de grindină, dintr'o clasă inferioară într'alta mai gravă, după cum experiențele avute într'o localitate s'au dovedit mai triste decât așteptările. Or, această bază empirică nu se poate numi științifică.

Dacă societățile de asigurare cu prime fixe s'ar decide pentru acceptarea unei clasificări științifice, atunci criteriile acestei operațiuni s'ar găsi în meteorologie.

Ar mai fi și o cale mijlocie, calea unui compromis între fatalitatea empirismului și între știință; între experiențele păgubitoare depuse în vechea clasificare dictată de precauțiuni explicabile de o parte și între meteorologie pe de altă parte.

Subsemnatul prelucrând datele puse la dispoziție de către Institutul Meteorologic asupra anului 1927, am obținut în această problemă rezultate, cari merită să fie comparate cu clasificarea metodei vechi. Sunt coincidențe semnificative, dar sunt și abateri importante, și interesante. Sunt confirmări ale unor situații de risc, consacrate prin experiențe scump plătite în cursul anilor; mai sunt, în puține cazuri, unele inechități de clasificare nerecunoscute. Dar în majoritatea cazurilor se văd semnele unui viitor mai apropiat sau mai depărtat, în ce privește regiunile clasificabile meteorologicește în gradațiuni mai sinistrabile decât gradațiunea dată de vechea clasificare. Or, vechea metodă nici n'a avut în vedere caracterul regional din punct de vedere al bății de grindină, și nici nu s'a ocupat de determinarea întinderii unei regiuni de grindină. În schimb găsim, că localitățile din aceeași regiune de grindină sunt puse în clase diferite.

De fapt, după elementele oferite de meteorologie, regiunile de grindină se pot determina geograficește cu precizie suficientă. Iar din punctul de vedere al tarificațiunei, regiunile de grindină se pot clasifica în atâtea gradațiuni, câte dorim. Dacă de ex. ne-ar ajunge 4 clase de risc, atunci acestea s'ar putea numi și prin cuvinte astfel: *regiuni riscate, altele hazardate, a treia clasă a regiunilor periculoase și înșfârșit, clasa regiunilor foarte periculoase*. Este dată însă și posibilitatea de a face ori-cât de mult clase de risc regional, satisfăcând deodată și criteriile meteorologice și nevoile asigurătorilor, întru-cât, în baza menționatele elemente, regiunile se pot caracteriza prin cifre dela 000 până la peste

1045. Cadrul acestui articol ar trebui lărgit prea mult, dacă aș dori să cuprind clasificarea celor 71 județe al țării așa cum am lucrat-o în baza buletinelor Institutului Meteorologic, sprijinit pe datele înregistrate de către cele 400 stațiuni sau posturi de observație din țara întreagă.

Dar odată cu clasificarea riscurilor regionale geografice, lucrarea nu s'a terminat decât în parte.

Mai rămâne încă o dublă clasificare după alte două criterii agronomice și anume: una după orientarea riscului substanțial și cealaltă după gradul de productivitate al terenului cultivat.

Abia după toate acestea s'ar putea zice, că tendința către precizie, inaugurată de către societățile de asigurare prin procedeul primelor fixe pe terenul vastului domeniu de incertitudine — cum este ramura de grindină — va fi progresat încă un pas înainte.

Vasile Vlaicu.

Agricultură.

Situația agricolă a țării. Însămânțările însămânțate în toamna anului 1927, în comparație cu aceea definitivă din anul precedent sunt următoarele:

Însămânțările:			
	1927		1926
Grâu . . .	2,824.898 Ha.		1,479.229 Ha.
Secară . . .	253.220 "		258.206 "
Rapiță . . .	32.995 "		36.747 "
Orz	109.897 "		100.770 "
Repartizarea pe ținuturi:			
Vechiul-Regat.			
	1927		1926
Grâu	1,451.468 Ha.		20.746 Ha.
Secară	61.946 "		67.018 "
Rapiță	27.784 "		25.445 "
Orz	56.726 "		52.480 "
Basarabia.			
	1927		1926
Grâu	500.626 Ha.		476.366 Ha.
Secară	85.295 "		90.975 "
Rapiță	2.244 "		10.038 "
Orz	5.826 "		7.400 "
Bucovina.			
	1927		1926
Grâu	22.395 Ha.		20.746 Ha.
Secară	23.093 "		23.064 "
Rapiță	170 "		112 "
Orz	2 "		
Transilvania.			
	1927		1926
Grâu	850.409 Ha.		864.295 Ha.
Secară	82.886 "		77.145 "
Rapiță	2.797 "		1.354 "
Orz	47.341 "		40.885 "

Datele mai sus reprezintă numai evaluări aproximative, compatibile de modificări ulterioare. Rezultatele definitive se vor cunoaște către sfârșitul lunii, după toate probabilitățile ele ne vor da o situație cel puțin egală cu aceea din anul agricol precedent.

CRONICĂ.

Banca Națională a României a convocat pe acționarii săi în adunare generală ordinară, pe ziua de 19 Februarie a. c.

Ordinea de zi a adunării generale este următoarea:

1. Aprobarea convențiunii cu ministerul de finanțe prin care Banca Națională a fost autorizată a bate în lingourile aflate în tezaurul lor, monete de aur 100 și 20 lei, cu efigia M. S. R. Regelui Ferdinand și pentru monete de 50 și 25 lei cu efigiile ambilor suverani.

2. Aprobarea bilanțului încheiat la 31 Decembrie 1927.

3. Descărcarea consiliului de administrațiune de gestiunea sa.

4. Distribuirea beneficiilor realizate conform bilanțului.

5. Alegerea unui director în locul d-lui O. Hiriacescu, al cărui mandat expiră la 31 Decembrie 1928.

6. Alegerea unui censor în locul d-lui G. Georgescu, al cărui mandat expiră la 31 Decembrie 1927.

Membrii ale căror mandate expiră sunt reeligibili.

Casa generală de păstrare din Sibiu (Hermannstädter Allgemeine Sparkassa) vechia și frunțașă bancă a compatrioților noștri Sași a decis, în adunarea generală extraordinară dela 11 crt., sporirea capitalului soc. cu Lei 50 milioane la Lei 100 milioane.

Ultima sporire de capital s'a făcut la acest institut la 1924 dela 25 mil. la 50 milioane.

Condițiile în care se face noua emisiune încă nu sunt cunoscute publicului.

Institutele de bani din Iugoslavia. După datele statistice culese și publicate de Ministerul comerțului și industriei din Belgrad, numărul institutelor de bani din Iugoslavia este de 703, cu capital deplin vărsat de 1863·3 mil. Dinari. Fondurile de rezervă se cifrează cu 593·2 mil. Dinari, iar depozite spre fructificare cu 7474·3 mil. Dinari. Totalul pasivelor în cont-curent este de 3862·6 mil. Dinari.

Construirea unei mari centrale electrice în Banat. Industria minieră S. A. din Banat intenționează a construi o centrală electrică la Rusca Montană. În acest scop au urmat tratative cu mai multe societăți străine. În luna trecută s'a încheiat, în Bruxelles contractul cu consorțiul firmei: Société Générale de Traction Bruxelles în vederea înființării centralei electrice în Rusca Montană.

Firma aceasta belgiană este susținută de grupul financiar Société Générale de Belge cu participare engleză și franceză.

Construirea Centralei se va începe la primăvară și va avea 150 km. conducte de înaltă tensiune legând între ele Rusca Montană, Caransebeș, Lugos, Timișoara și Arad.

Bugetul orașului Sibiu pe anul 1928 s'a votat cu totalul de Lei 73,382.265 la venite, și Lei 73,333.998 la cheltueli; acuzând un excedent de Lei 48.267.—

Societățile pe acțiuni în anul 1927. În anul expirat au existat în țara întreagă 2744 societăți pe acțiuni, cu un capital de Lei 37.267,885 în creștere față de 1926 cu 177 societăți, cu un capital de Lei 3,041.741,500. Sporul de capital, față de 1926, este la bănci Lei 680.833,000 — la societăți industriale Lei 2,025,458,500, la societăți comerciale Lei 359,500,000 și la societăți diverse Lei 64.900,000.

Etalonul oficial al băncilor de emisiune.

Banca Angliei	4 1/2 %
Banca Naț. a Austriei	6 1/2 %
Banca Naț. a Belgiei	4 1/2 %
Banca Naț. a Bulgariei	10 %
Banca Naț. a Cehoslovaciei	5 %
Banca Filandei	6 %
Banca Franței	5 %
Banca Imperiului German	7 %
Banca Italiei	7 %
Banca Naț. a Iugoslaviei	6 %
Banca Naț. a Poloniei	8 %
Banca Naț. a României	6 %
Banca de Stat a Rusiei	10 %
Banca Suediei	4 %
Băncile de Rezerve federale (U. S. A.)	3 1/2 %
Banca Naț. a Ungariei	6 %

Adunări generale

au convocat următoarele bănci și întreprinderi:
„Grănișterul Bănățean“, Mehadia pe 23 Ianuarie 1928.
Banca Națională a României, București pe 5 Februarie 1928.
„Banca Caraș-Severinului“, 5 Februarie 1928.
„Olteana“, Viștea inf. 16 Februarie 1928.
„Armonia“, Cineul 29 Februarie 1928.

Posta Redacțiunii.

Dlul N. C., Cluj. Primit cu mulțămintă. Rugăm continuați
Dlul V. V., Cluj. Primit ambele cu mulțămintă. Le vom face loc pe rând.

Dlul S. R., București. Mulțămim pentru cele trimise de Du. și de dl Ș. Rugăm continuați și ne faceți cunoscute adresa dlui Ș. pentru a-i putea expedia Revista.

Invitare la abonament și rugare.

Adresăm tuturor abonaților și sprijinitorilor de pân'acum ai Revistei noastre rugarea, să binevoiască a-și înnoi din bună vreme abonamentul pe 1928, iar cefitorilor, cari încă n'ar fi abonați, să intre în șirul abonaților noștri, dând astfel sprijinul material necesar acestui vechi organ de publicitate financiar-economic.

Rugăm îndeosebi direcțiunile institutelor de bani și ale întreprinderilor etc. să se folosească de coloanele revistei noastre pentru publicarea anunțurilor lor oficiale, cum sunt bilanțul anual, convocarea adunării generale, concurse etc. Manuscrisele publicațiilor menite să apară ca inserțiuni, rugăm a le expedia astfel, ca să ajungă în posesiunea noastră cel puțin cu 3 zile înainte de ziua expediției regulate a revistei noastre, care este ziua de Sâmbătă.

Abonații: institute ori particulari, cari sunt în întârziere cu plata abonamentului, sunt rugați ca deodată cu înnoirea abonamentului să achite și restanța de abonament.

Prețul abonamentului pe an, având în vedere scumpetea hârtiei, a tiparului și a expediției postale etc. s'a fixat în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—, pentru particulari Lei 400.—, pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—.

Taxa inserțiunilor s'a fixat cu Lei 6.— de fiecare em. □

Sumele designate pentru abonament și inserțiuni, rugăm a le asigna la Banca „Albina” Sibiu, pentru contul „Revistei Economice”.

Redacțiunea și administrațiunea se află în Sibiu, Strada Bayer No. 1—3.

Administrațiunea.

Publicațiune.

Consiliul de Administrație a Băncii de credit „Viitorul” S. A. Iara, cu onoare invită pe d-nii acționari la adunarea generală extraordinară care se va ține în 4 Februarie 1928 la ora 3 p. m. în localul Băncii, Iara.

Obiecte:

1. Demisionarea unor 3 cenzori, din cauza că au fost aleși în Consiliul de Administrație.

2. Alegerea unor 3 cenzori.

3. Eventualele propuneri.

Am atras atențiunea onoraților acționari că, în adunarea generală numai aceea au drept de vot, cari și-au depus acțiunile la sediul societății,

sau la alt institut care este membru la „Solidaritatea” pe lângă revers cu cel puțin 2 zile înaintea Adunării generale.

Iara, la 10 Ianuarie 1928.

Consiliul de administrație a Băncii de credit
„VIITORUL”,
s. a. Iara.

Publicațiune.

Având în vedere circulara Băncii Naționale a României, care stăruie pentru o contribuție a băncilor la însănătoșarea vieții economice prin reducerea dobânzilor după plasamentele lor și scăderea în acelaș timp a dobânzilor după depuneri spre fructificare, subsemnatele bănci întrunite într'o conferință la 5 Ianuarie a. c., au decis:

să reducă dobânda la depunerile pe livrete și în cont curent la maximum 12% condiționat de o blocare pe 6 luni, iar pentru toate celelalte depozite dobânda maximală admisibilă să fie 10%; etalonul de dobânzi acordat până acum pentru depunerile astăzi blocate, poate să rămână neschimbat până la expirarea termenului de blocare.

Despre această reducere de dobânzi, înștiințăm pe deponenți numai pe această cale.

Sibiu, la 12 Ianuarie 1928.

„Albina”

institut de credit și de economii.

Banca Agrară Timișană, s. p. a.

Sucursala Sibiu.

„Americana”

Banca comercianților, industriașilor, meseriașilor și agricultorilor, societate pe acții, Sibiu.

Banca Ardeleană și Cassă de Economie, s. a. r.

Sucursala Sibiu.

Banca de Industrie și Comerț din Sibiu, s. a.

Banca de Scont a României, s. a.

Sucursala Sibiu.

Banca Chrissoveloni

Sucursala Sibiu.

Banca Medieșană, soc. an.

Sucursala Sibiu.

Banca Oașia

Societate pe acțiuni, Sibiu.

Banca Românească s. a.

Sucursala Sibiu.

Cassa Generală de Economii în Sibiu.

Institutul de Credit Fonciar din Sibiu.

Activa. Bilanțul „Băncii Oașia” s. p. a. Sibiu, la 31 Decembrie 1927. Pasiva.

	Lei	b		Lei	b.
1. Numerar și Disponibil la bănci	1,473	366	1. Capital social	20,000	000
2. Cambii	7,926	147	2. Fond de rezervă	171	228
3. Efecte	1,105	000	3. Fond de rezervă pt. creanțe dubioase	294	526
4. Cont-Curent	1,891	381	4. Depuneri spre fructificare și Cont-Curent	5,831	261
5. Acționari	4,500	000	5. Reescont la B. N. a R.	952	310
6. Imobile: București, Hotel Impăratul Traian, Sibiu, Piața Regele Ferdinand 7 și Str. Tur- nului 33 și Constanța Str. Mircea-Vodă 22—26	11,670	000	6. Div. Conturi-Creditoare	48	996
7. Mobilier	108	600	7. Venituri pe anul viitor	348	427
8. Efecte reescontate	952	310	8. Beneficiu net	2,011	636
9. Div. Conturi-Debitoare	31	580			
	29,658	384		29,658	384

Sibiu, la 31 Decembrie 1927.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

s. s. M. I. P. Oașia s. s. Dr. N. Petra s. s. Ion Dobrovici s. s. Ilie Floașiu jun. s. s. Dr. Iosif Gărbacea

Verificat și găsit conform registrelor.

Sibiu, la 14 Ianuarie 1928.

s. s. S. Petra

s. s. Vict. Dobrovici

s. s. Ion Todoran

„BANCA POPORALĂ” societate anonimă de credit, industrie și comerț în Dej.

Activa.	Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1927.		Pasiva.	
	Lei	b.	Lei b.	
Casa	800	059 76	Capital social	4,000.000
Cambii simple	7,106	420	Fond de rezervă	745 000
" hipotecare	7,579	470	" pentru creanțe dubioase	100 000
Imprumuturi hipotecare	343	700	" de pensii (propr. inst.)	255 000
Cont Curent	560	025	" cultural S. Rusu	50 000
Efecte	231	645	Depuneri spre fructificare	8,582 053 11
Realități	182	816	Reescont la Banca Națională a Rom.	2,556 300
Bănci	385	214 12	Depozit	159 429 11
Depuneri proprii	500	000	Dividendă neridicată	24 508 51
Cont de ordine	1,351	419 50	Impozit	34 955
Mobilier	—	—	Cont de ordine	1,351 419 50
			Interese transitoare	151 713
			Profit net	1,030 391 15
	19,040	769 38		19,040 679 38

*) Cu dotația anului 1927 fondurile fac Lei 1,320.000—

Spese.	Contul Profit și Pierderi cu 31 Decembrie 1927.		Venite.	
	Lei	b.	Lei b.	
Interese după depuneri	1,057	753 80	Interese	2,359 071 30
" de fonduri	50	000	Proviziuni	1,072 211 80
" de reescont	155	997		
" de cont curent	44	811 10		
Salare etc.	435	400		
Chirie	48	000		
Spese	88	037 55		
Impozit	476	235		
Amortizări	44	657 50		
Profit net	1,030	391 15		
	3,431	283 10		3,431 283 10

Dej, la 31 Decembrie 1927.

Pentru contabilitate: S. Rus ss.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

S. Rus ss. M. Peculea ss. Dr. I. Mezei ss. Dr. V. Hango ss. Dr. Iosif Boca ss. Pachomiu Pop ss. Ioan D. Tarnița ss.

COMITETUL DE CENSORI:

L-am revidiat și l-am aflat corect.

Teodor Guțiu ss.

Gavril Marțian ss.

Teodor Pardean ss.

Andron Covalcic ss.

„GRĂNITERUL“, institut de credit și economii, soc. pe acții în Dobra.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „GRĂNITERUL“, ca societate pe acții, în virtutea §-ului 11 din statute, se invită la

a XXIX-a adunare generală ordinară

care se va ține în Dobra, la 20 Februarie 1928, la orele 2 p. m. în localul institutului.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Deschiderea adunării generale; numirea notarului și a doi scrutinători, cari au să verifice și procesul verbal.
2. Raportul Consiliului de administrație, Bilanțul anual, raportul Comitetului de cenzori și darea absoluturului.
3. Distribuirea profitului net, realizat cu finea anului.
4. Raportul Consiliului de administrație în cauza însărcinării primite dela adunarea generală din 24 Februarie 1927, cu privire la sporirea capitalului social.
5. Alegerea unui membru în Consiliul de administrație.
6. Propuneri.

P. T. Acționarii, cari voesc a participa la adunarea generală, să binevoiască a-și depune acțiunile, conform §-ului 12 din statute, cel mult până în 19 Februarie 1928, la cassa societății, sau la cassa altor institute, cari sunt membre la „Solidaritatea“.

Dobra, din ședința plenară a Consiliului de administrație și a Comitetului de cenzori, ținută la 14 Ianuarie 1928.

Consiliul de administrație.

Raportul Comitetului de cenzori.

Onorată adunare generală!

Subsemnatul Comitet de cenzori am revizuit Bilanțul și Contul Profit și Pierdere pe anul 1927 al institutului de credit și economii „GRĂNITERUL“ din Dobra, cari le-am aflat exacte și în consonanță cu registrele purtate la institut.

Referitor la distribuirea profitului net de Lei 376.530¹⁸, Vă rugăm să primiți propunerea Consiliului de Administrație. Totodată Vă rugăm să aprobați Bilanțul și Contul Profit și Pierdere, dând atât Consiliului de Administrație cât și Comitetului de cenzori, absoluturul.

Dobra, la 14 Ianuarie 1928.

Comitetul de cenzori al institutului de credit și economii „Grănițerul“:

Traian Olariu m. p., președinte. Dumitru Datca m. p. Adam Pascu m. p. Solomon Giurcoane m. p. Adrian Olariu m. p.

Active.		Contul Bilanț pro 1927.		Pasive.	
	Lei b.				Lei b.
Cassa	344.260 ⁹⁷	Capital societar			2.000.000 [—]
Bon la bănci	954.458 ⁸³	Fond de rezervă	264.593 [—]		
Cambii	6.624.434 ⁵⁰	„ „ pensiuine	267.408 [—]		
Efecte	315.000 [—]	„ „ cultural	10.013 ⁶³	542.014 ⁶³	
Efectele fondului de pensiuine	249.905 [—]	Depozite spre fructificare		4.690.314 [—]	
		Depozite de cassă		379.229 ⁴⁹	
		Dividendă neridicată		8.820 [—]	
		Interese transitoare		491.088 [—]	
		Profit net		376.530 ¹⁸	
	8,488.059 ³⁰				8,488.059 ³⁰

Spese.		Contul Profit și Pierdere pro 1927.		Venite.	
	Lei b.				Lei b.
Interese:		Interese, proviziuni și alte venite			1,353.722 ⁸⁰
pentru depozite spre fructificare	509.778 ⁸⁷				
pentru reescont	12.538 [—]				
Spese:					
Salare, chirie și adaus de scumpete	231.700 [—]				
Imprimare, porto, încălzit și alte spese de regie	50.781 ¹⁹				
Impozite	172.394 ⁵⁶				
Profit net	376.530 ¹⁸				
	1,353.722 ⁸⁰				1,353.722 ⁸⁰

Adam Leșnican m. p., director-executiv. Dobra, la 31 Decembrie 1927.

Nicolae Herbai m. p., cassar.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Rațiu m. p. Dr. Laurențiu Petric m. p. Miron Oprean m. p. Iosif Ognean m. p.
Ioan Comloși m. p. Enea Petrovici m. p. Adam Leșnican m. p.

Subsemnatul Comitet de cenzori am controlat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele purtate la institut.

Dobra, la 14 Ianuarie 1928.

Traian Olariu m. p., președinte. Dumitru Datca m. p. Solomon Giurcoane m. p. Adam Pascu m. p. Adrian Olariu m. p.

„ARMONIA“

casă de economii, societate pe acțiuni în Cincul.

CONVOCARE.

P. T. Domnii acționari ai casei de economii „ARMONIA“, soc. pe acțiuni în Cincul, se invită în sensul §§-lor 14—27 din statute, la

a XXIV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Cincul, la 29 Februarie 1928, la orele 10 a. m., în localul institutului, cu următorul

PROGRAM:

1. Raportul Consiliului de administrație.
2. Raportul Comitetului de supraveghiere.
3. Prezentarea bilanșului.
4. Distribuirea profitului curat.
5. Alegerea alor 2 membri în Consiliul de administrație.
6. Propunere pentru adunarea jubilară.

Domnii acționari, cari voesc a participa la aceasta adunare generală în persoană, sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune la casa societății sau la „Furnica“, casă de economii Făgăraș, acțiunile și procurile, cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală.

Direcțiunea.

Activa.		Contul Bilanșului încheiat la 31 Decemvrie 1927.		Pasiva.	
		Lei b.		Lei b.	
Cassa	215.663—			Capital societar	1,000.000—
Bonuri la bănci	287.886—	503.549—		Fondul de rezervă	163.000—
Escont	4,587.544—			„ „ pensuni	97.560—
Obligațiuni	1.239—			„ „ garanță	60.000—
Conturi corente particulari	2,871.081—	7,452.864—		„ filantropic	69.000—
Participațiuni		225.000—		Interese transitorii	143.590—
Efecte		86.100—		Dividende neridicate	5.330—
Mobilier		4.000—		Depuneri spre fructificare	6,056.074—
Edificiul		160.000—		Reescont	592.700—
				Profit net	246.259—
					8,438.613—
		8,438.513—			

Debit.		Contul Pierdere și Profit încheiat la 31 Decemvrie 1927.		Credit.	
		Lei b.		Lei b.	
Interes fondului de rezervă	8.000—			Interese de cont corent	538.238—
„ „ „ pensuni	5.523—			„ „ escont	667.380—
„ depuneri	828.358—	885.996—		Venit efecte	5.942—
„ reescont	44.115—	30.000—		Chirie	8.000—
Amortizări				Diverse proviziuni	145.821—
Spese de birou	34.948—				
Salare	60.000—				
Impozite	108.178—	203.126—			
Profit net		246.259—			
		1,365.381—			1,365.381—

Cincul, la 31 Decemvrie 1927.

Pentru contabilitate: Dionisie Stănuțu.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Ioan Șandru m. p., președinte,

Ioan Bastia m. p.

Ioan Bugneriu m. p.

Moise Bultan m. p.

Nicolae Fleșariu m. p.

Moise Brumescu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele institutului purtate corect, deci Vă rugăm a da absolutorul Consiliului de administrație și Comitetului de supraveghiere pe anul de gestiune 1927.

Privitor la împărțirea profitului curat, aprobă întru toate propunerea făcută în conformitate cu § 45 din statute.

Cincul, la 9 Ianuarie 1928.

Alexandru Șerban m. p., președinte.

Ioan Brumbea m. p.

Ioan Geamăn m. p.

Ioșif Bastia m. p.

Moise Neagee m. p.